

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 4/0-01-865/2024-1
Датум: 10.10.2024. године

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 35. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13) дана 10.10.2024. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

I ПОКРЕЋЕ СЕ ПОСТУПАК испитивања повреде конкуренције по службеној дужности против:

- друштва DELHAIZE SERBIA DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU BEOGRAD (NOVI BEOGRAD), матични број 17569171, са регистрованим седиштем на адреси: Јурија Гагарина 14, Београд (Нови Београд), које заступа директор, Горица Јововић,
- PRIVREDNOG DRUŠTVA ZA POSLOVNE USLUGE MERCATOR-S DOO BEOGRAD, матични број 06886671, са регистрованим седиштем на адреси: Аутопут за Загреб 11А, Београд (Нови Београд), које заступају директори, Никола Ћорсовић и Лазар Марковић.
- друштва UNIVEREXPORT EXPORT-IMPORT DOO NOVI SAD, матични број 08207259, са регистрованим седиштем на адреси: Сентандрејски Пут 165, Нови Сад, које заступа директор, Драгослав Вучуревић и
- PROIZVODNO I TRGOVINSKOG PREDUZEĆA DIS DOO KRNJEVO, матични број 07617003, са регистрованим седиштем на адреси: Булевар Ослобођења 16, Крњево, Велика Плана, које заступа директор, Иван Шулеић,

ради утврђивања постојања повреде конкуренције из члана 10. Закона о заштити конкуренције.

II Позивају се сва лица која располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама које могу бити од значаја за утврђивање чињеничног стања у овом поступку да исте доставе Комисији за заштиту конкуренције на адресу ул. Савска бр. 25, Београд.

III Овај закључак се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страни Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), на основу члана 47. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13 – у даљем тексту: Закон), спроводи Секторску анализу стања и услова конкуренције на тржиштима одређених прехранбених производа на територији Републике Србије у периоду од 2018. до 2022. године.

Поједини налази условили су потребу за даљом и детаљнијом анализом услова конкуренције на тржишту малопродаје одређених прехранбених производа (у даљем тексту: анализа).

Према јавно доступним подацима тржиште малопродаје у Србији остварило је вредносни раст од 7,2% у периоду од априла 2023. до марта 2024. године, у поређењу са истим периодом претходне године, док је количински тржиште забележило благи пад од -1,9%. У истом периоду, годишња стопа инфлације износила је 5%, али је пораст цена у малопродаји био скоро дупло већи од инфлаторних притисака, што указује на значајно повећање цена које је изнад очекиваног нивоа.¹

Детаљном обрадом свих прикупљених података, а имајући у виду претходно наведено, прелиминарно је констатовано следеће.

Сходно јавно доступним подацима, као и подацима о приходима од продаје робе прибављеним из јавно доступних финансијских извештаја које објављује Агенција за привредне регистре Републике Србије, утврђено је да друштво DELHAIZE SERBIA DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU BEOGRAD (NOVI BEOGRAD) (у даљем тексту: Делез), PRIVREDNO DRUŠTVO ZA POSLOVNE USLUGE MERCATOR-S DOO BEOGRAD (у даљем тексту: Меркатор), друштво UNIVEREXPORT EXPORT-IMPORT DOO NOVI SAD (у даљем тексту: Универекспорт) и PROIZVODNO I TRGOVINSKOG PREDUZEĆA DIS DOO KRNJEVO (у даљем тексту: Дис) укупно чине преко 50% тржишта малопродаје на територији Републике Србије, те је даља анализа услова конкуренције на посматраном тржишту обухватила само странке у поступку.

Када је реч о приходима од продаје робе, на основу података из истог извора, за период 2016-2023 уочен је раст прихода већине трговаца, уз изузетак ДИС-а и Меркатор-С-а, којима у периоду 2017-2020 приход пада, након чега и код њих приход расте.

Посматрана је и бруто маржа остварена у периоду од 2016-2023. године. Бруто маржа представља разлику између прихода од продаје робе (нето приходи) и набавне вредности продате робе. Овај показатељ показује колико је трговац зарадио након што је одузео директне трошкове набавке продатих производа. Као и код прихода од продаје робе, код странака у поступку констатован је раст бруто маржи у периоду од 2016. године када је износила 35 милијарди динара до 2023. године када достиже износ од 87,4 милијарде динара.

У анализи, при израчунавању и приказивању трговачке марже, коришћена је и стопа бруто марже од набавне вредности. Овај показатељ одражава однос између бруто марже и набавне вредности продате робе, што даје јасан увид у профитабилност малопродаваца у односу на њихове трошкове набавке. Комисија је констатовала континуиран раст стопа бруто маржи од набавне вредности која је 2016. године код странака у поступку у просеку износила 19% док је 2023. године била 38%.

---

¹ Извор: <https://www.instore.rs/sr/article/95394/retailzoom-najprodavanije-kategorije-proizvoda>

Анализа пословне добити странака у поступку показује такође тренд раста у периоду од 2016. до 2023. године. Збирна пословна добит странака у поступку 2016. године износила је 3,7 милијарди динара, а 2023. године је достигла износ од 18,6 милијарди динара. Овај тренд указује на раст профитабилности трговинских ланаца.

Поред претходно поменутих финансијских показатеља, Комисија је имала у виду и промене на тржишту малопродаје у смислу уласка новог „играча“ на тржиште 2018. године. Ова околност је водила претпоставци да ће, услед повећаног конкурентског притиска, доћи до смањења цена и притиска на марже постојећих трговинских ланаца, а самим тим и до смањења њихове профитабилности. Међутим, супротно очекиваном, цене су расле изнад инфлације, приходи су расли брже од трошкова, што је резултирало растом маржи, а пословна добит странака у поступку је имала тренд раста.

Стога су резултати анализе претходно изнетих финансијских показатеља указали на потребу даљег и детаљнијег праћења тржишта малопродаје. У том смислу Комисија је у дужем временском периоду посматрала и анализирала цене појединачних упоредивих производа како би идентификовала трендове и могућа одступања у малопродајним ценама. Тако је, на основу јавно доступних података о ценама, као и на основу података о ценама изложеним на рафовима појединих малопродајних ланаца, Комисија констатовала да су код странака у поступку за знатан број производа малопродајне цене идентичне. Комисија је у периоду од краја априла 2024. године до 19.09.2024. године пратила кретање цена за 35 изабраних производа у следећим малопродајним ланцима: Дис, Меркатор, Делезе и Универекспорт.

Закључци изведени након анализе прикупљених података ће, илустрације ради, бити изнети за следећих 8 производа који су битни елементи у просечној потрошачкој корпи и чије цене имају директан утицај на кућни буџет потрошача: јогурт IMLEK Balans+ 1kg, млеко IMLEK 2,8 mm 1l, уље DIJAMANT 1l, брашно SENTELLA глатко Т-400 1kg, шећер SUNOKO Kristal beli 1kg, јаја L klasa 10/1², кафа GRAND Gold 200g и БАНАНЕ 1kg.

Редовне цене свих побројаних производа код свих посматраних малопродаваца су биле исте или сличне, уз различите услове набавке. Исти закључак се може извести и када су у питању акцијске цене.

Због свих претходно наведених сазнања и закључака који се односе на пословање у сектору малопродаје, затим показатеља пословања учесника активних на тржишту малопродаје појединачно, те на основу вишемесечног праћења цена појединих производа, Комисија је оценила да анализа треба да обухвати и утврђивање износа цена одређених производа на конкретан датум, односно краћи временски период.

Као основ за ову анализу изабрана је просечна потрошачка корпа трочланог домаћинства, на бази које је идентификовано 45 производа који ће бити предмет посматрања, а који су у потпуности упоредиви (исти произвођач, исто паковање и сл.). При томе, Комисија није посматрала само малопродајне цене, већ је од свих добављача (произвођача, увозника...) за одабране производе прибавила и комерцијалне услове под којима је сваки посматрани малопродавац појединачно набављао предметне производе. На тај начин Комисија је оценила да различити посматрани малопродавци имају различите услове набавке за идентичне производе. С обзиром на то да набавна цена производа представља најзначајнији део продајне цене, оцењено је да није постојао оправдан основ за постојање идентичних или сличних малопродајних цена код различитих малопродаваца.

---

² Није праћена цена овог производа у УНИВЕРЕКСПОРТ-у.

Пресек цена је извршен у периоду од 23. до 30.08.2024. године, а поређене су цене које су важиле у том периоду код странака у поступку, уз додатак још једног малопродавца - Cash&Carry PLUS.

У периоду у којем је прављен пресек цена, од укупно 45 производа који су били предмет анализе, у МАКСИ-ју (Делез) је на акцији било 6 производа, у ИДЕИ (Меркатор) 10 производа, док је у УНИВЕРЕКСПОРТУ-у 9 производа било понуђено по сниженој акцијској цени. Посебно се истиче ДИС, где је чак 15 производа било на акцији. Супротно томе, Cash&Carry PLUS није имао ниједан производ на акцији.

Када је у питању вредност потрошачке корпе код странака у поступку она је била незнатно различита и кретала се у распону од 35.161,00 до 38.830,00 РСД, с тим да је вредност најнижа код малопродајног ланца који је у том моменту имао и највећи број производа на акцији. У случају да је вредност потрошачке корпе рачуната на бази редовних цена, ова разлика би била још мања. Знатно нижа цена потрошачке корпе (30.523,00 РСД) је у малопродајном објекту Cash&Carry PLUS, за који је утврђено да, у односу на остале анализиране малопродавце, има најнеповољније комерцијалне услове набавке посматраних производа.

На основу свега наведеног Комисија је утврдила следеће:

- тржиште малопродаје у Србији је остварило је вредносни раст у периоду од априла 2023. до марта 2024. године уз истовремени количински благи пад;
- у периоду од априла 2023. до марта 2024. године пораст цена у малопродаји је био скоро дупло већи од инфлаторних притисака;
- у периоду од 2016. године до 2023. године констатован је значајан раст прихода и бруто маржи, односно профитабилности странака у поступку, што потврђују и подаци о њиховој пословној добити;
- у периоду од априла до септембра 2024. године редовне цене осам побројаних производа (млеко, јогурт, уље, брашно, шећер, јаја и банане) код свих посматраних малопродаваца су биле исте или сличне, уз различите услове набавке;
- вредност потрошачке корпе која садржи 45 одабраних производа се незнатно разликује између странака у поступку, док је знатно нижа у малопродајном објекту учесника који није странка у поступку, а који има најнеповољније комерцијалне услове набавке.

Комисија је на основу свега претходно утврђеног основано претпоставила да су показатељи констатовани на тржишту малопродаје резултат одсуства међусобног конкурентског притиска посматраних малопродаваца, односно да су друштва DELHAIZE SERBIA DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU BEOGRAD (NOVI BEOGRAD), PRIVREDNO DRUŠTVO ZA POSLOVNE USLUGE MERCATOR-S DOO BEOGRAD, друштво UNIVEREXPORT EXPORT-IMPORT DOO NOVI SAD и PROIZVODNO I TRGOVINSKO PREDUZEĆE DIS DOO KRNJEVO закључила рестриктивни споразум из члана 10. Закона. Изнето је утврђено нарочито на основу тога што је код посматраних производа једини облик ценовна конкуренција, која у условима истих редовних, па и истих акцијских цена изостаје у потпуности.

Одредбом члана 10. став 1. Закона прописано је да су рестриктивни споразуми они споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање, конкуренције на територији Републике Србије. У ставу 3. прописано је да су рестриктивни споразуми забрањени и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са Законом.

Чланом 35. став 1. Закона прописано је да Комисија покреће поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности, када на основу достављених иницијатива, информација и других расположивих података, основано претпостави постојање повреде конкуренције. Како је на основу свега претходно наведеног основано претпостављено постојање повреде конкуренције из члана 10. Закона, одлучено је као у ставу I диспозитива овог Закључка.

Комисија ће у испитном поступку, сагласно члану 41. Закона, предузети све потребне доказне радње у циљу правилног утврђивања чињеничног стања, испитати постојање повреде конкуренције, а по окончању поступка донети коначну одлуку о постојању повреде конкуренције.

Сагласно одредбама члана 35. став 2. Закона одлучено је као у ставу II диспозитива овог Закључка.

Сагласно члану 40. став 1. Закона одлучено је као у ставу III диспозитива овог Закључка.

Упутство о правном средству:

Против овог закључка није допуштена посебна жалба, а исти се може оспоравати у управном спору покренутом тужбом против коначне одлуке Комисије у овој управној ствари.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић